

Regionstyrelsen

Yttrande över betänkandet Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – några anslutande frågor (SOU 2025:45)

Regionledningskontorets förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

1. Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande till Justitiedepartementet över betänkandet Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – några anslutande frågor (SOU 2025:45).
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Justitiedepartementet har remitterat slutbetänkandet *Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – några anslutande frågor* (SOU 2025:45) till Region Stockholm för yttrande. Utredningen om förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter föreslår bland annat att det ska införas en ny bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Enligt bestämmelsen får en myndighet utan begäran lämna en uppgift till en annan myndighet, om uppgiften inte är sekretessbelagd och utlämnandet kan antas vara av betydelse för att den utlämnande eller den mottagande myndigheten ska kunna fullgöra sin författningsreglerade verksamhet. Syftet med bestämmelsen är att skapa ett tydligt rättsligt stöd för myndigheterna att, när det finns skäl för det, lämna uppgifter som inte är sekretessbelagda till andra myndigheter. Utredningen föreslår vidare att det i viss kompletterande dataskyddsreglering ska införas upplysningsbestämmelser om tillåtligheten av uppgiftslämnande i överensstämmelse med lag eller förordning. Slutligen föreslår utredningen att elektroniskt utlämnande ska vara tillåtet om det inte är olämpligt.

Region Stockholm tillstyrker utredningens förslag att det införs en bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen som innebär att myndigheter på eget initiativ får lämna ut uppgifter som inte är sekretessbelagda. Region Stockholm ser positivt på utökade möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter. Därigenom stärks möjligheterna att bland annat förebygga, upptäcka och förhindra välfärdsbrott. När det

gäller föreslagna upplysningsbestämmelser i den kompletterande dataskyddsregleringen har Region Stockholm inga invändningar. Regionen har inte heller några invändningar mot utredningens förslag om att upphäva omotiverade rättsliga begränsningar av myndigheters möjligheter att lämna ut uppgifter elektroniskt.

Region Stockholm har tidigare tillstyrkt utredningens förslag i ett delbetänkande att det i offentlighets- och sekretesslagen införs en generell sekretessbrytande bestämmelse som möjliggör utlämnande av annars sekretessbelagda uppgifter till andra myndigheter. Eftersom hälso- och sjukvårdssekretess undantagits den bestämmelsens tillämpningsområde framhåller Region Stockholm åter det omfattande behov av informationsutbyte som finns på detta område och att frågan behöver hanteras skyndsamt.

Bakgrund

Justitiedepartementet har remitterat betänkandet *Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – några anslutande frågor* (SOU 2025:45) till Region Stockholm för yttrande.

Regeringen beslutade den 19 oktober 2023 att ge en särskild utredare i uppdrag att överväga och föreslå förbättrade möjligheter att utbyta information om enskilda inom och mellan myndigheter och andra organ som enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) jämsställs med myndigheter (dir. 2023:146).

Uppdraget avsåg bland annat att kartlägga behovet av att myndigheter får förbättrade möjligheter att utbyta information med varandra i syfte att särskilt förhindra, förebygga, upptäcka, utreda och ingripa mot fusk, felaktiga utbetalningar, regelöverträdelser och brottslighet samt att föreslå en generell bestämmelse som gör det möjligt att på ett effektivt sätt lämna uppgifter som omfattas av sekretess till skydd för enskilda till en annan myndighet. Uppdraget avsåg vidare att föreslå en bestämmelse som i större utsträckning gör det möjligt att på eget initiativ lämna ut offentliga uppgifter till en annan myndighet samt att göra en översyn, i den utsträckning det behövs, av myndigheternas registerförfattningar (det vill säga författningar som innehåller bestämmelser om personuppgiftsbehandling inom en viss verksamhet och som kompletterar den allmänna dataskyddsregleringen).

Utredningen antog namnet Utredningen om förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter (Ju 2023:22).

Den 2 september 2024 överlämnade utredningen delbetänkandet *Ökat informationsutbyte mellan myndigheter. Behov och föreslagna förändringar* (SOU 2024:63). I delbetänkandet kartläggs myndigheternas behov av förbättrade möjligheter till informationsutbyte. Utredningen föreslår att det i offentlighets- och sekretesslagen ska införas en ny generell sekretessbrytande bestämmelse som möjliggör utlämnande av annars sekretessbelagda uppgifter till en annan myndighet om det behövs för att bland annat motverka brottslig verksamhet och upptäcka fusk eller regelöverträdelser. Sekretessbelagda uppgifter inom hälso- och sjukvården undantas bestämmelsens tillämpningsområde.

Justitiedepartementet remitterade delbetänkandet till bland andra Region Stockholm för yttrande. Region Stockholm tillstyrkte utredningens förslag om en ny generell sekretessbrytande bestämmelse som möjliggör utlämnande av annars sekretessbelagda uppgifter till annan myndighet till stöd för arbetet mot bland annat felaktiga utbetalningar och brottslighet (RS 2024-0809). När det gäller sekretess inom hälso- och sjukvården och i annan medicinsk verksamhet ansåg Region Stockholm att de grundliga analyser som utredningen efterlyser bör genomföras skyndsamt. Som utredningen konstaterat finns enligt regionen ett omfattande behov av förbättrade möjligheter till informationsutbyte på detta område.

Regeringen har den 28 maj 2025 överlämnat propositionen *Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – en ny sekretessbrytande bestämmelse* (prop. 2024/25:180) till riksdagen. I propositionen föreslår regeringen att en sekretessbrytande bestämmelse i huvudsaklig överensstämmelse med utredningens förslag införs i offentlighets- och sekretesslagen. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 december 2025.

Utredningens kvarvarande uppdrag har som framgått bland annat avsett att särskilt överväga och lämna förslag på en bestämmelse som i större utsträckning gör det möjligt att på eget initiativ lämna ut offentliga uppgifter till en annan myndighet samt göra en översyn av myndigheternas registerförfattningar.

Utredningens förslag om en ny generell bestämmelse om utlämnande på eget initiativ av uppgifter som inte är sekretessbelagda

Utredningen föreslår i slutbetänkandet *Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – några anslutande frågor* att det ska införas en ny bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen. Enligt bestämmelsen får en myndighet utan begäran lämna en uppgift till en annan myndighet, om uppgiften inte är sekretessbelagd och utlämnandet kan antas vara av betydelse för att den utlämnande eller den mottagande myndigheten ska

kunna fullgöra sin författningsreglerade verksamhet. Syftet med bestämmelsen är att skapa ett tydligt rättsligt stöd för myndigheterna att, när det finns skäl för det, lämna uppgifter som inte är sekretessbelagda till andra myndigheter.

Utredningen konstaterar att uppgifter som inte är sekretessbelagda i och för sig får lämnas till en annan myndighet utan hinder av sekretess. När en annan myndighet begär att få del av uppgifter som inte är sekretessbelagda har den myndighet som förfogar över sådana uppgifter en långtgående skyldighet att lämna ut dem enligt 6 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen. Bestämmelsen är ett uttryck för myndigheters samverkansskyldighet som bland annat framgår av 8 § förvaltningslagen (2017:900). Det finns dock ingen generell reglering som uttryckligen tillåter att den utlämnande myndigheten på eget initiativ lämnar uppgifter som inte är sekretessbelagda till en annan myndighet.

Enligt dataskyddsförordningen måste all vidarebehandling av personuppgifter som sker för ett annat ändamål än insamlingsmålet ha stöd i den nationella rätten eller unionsrätten, om det nya ändamålet inte är förenligt med insamlingsändamålet. Eftersom det inte finns någon generell bestämmelse om att myndigheter på eget initiativ får lämna uppgifter som inte är sekretessbelagda till en annan myndighet föreligger i praktiken ett hinder mot sådant utlämnande, trots att det inte finns några sekretesshinder mot det.

Behov av ett utlämnande kan enligt utredningen uppstå av den anledningen att den mottagande myndigheten saknar kännedom om uppgifter som är relevanta för verksamheten, och därför inte heller kan begära ut dem.

Utredningen har i delbetänkandet kartlagt ett stort behov av att kunna lämna ut uppgifter på eget initiativ i högre utsträckning än i dag.

Utredningens förslag om upplysningsbestämmelser i kompletterande dataskyddsreglering

När det gäller uppdraget att göra en översyn av registerförfattningar konstaterar utredningen att det finns ett generellt reformbehov inom den kompletterande dataskyddsregleringen. I nästan alla fall där det förekommer så kallade uttömmande ändamålsbestämmelser, det vill säga att personuppgifter endast eller bara får behandlas för särskilt angivna ändamål, speglas dessa inte av den materiella sekretessregleringen på området. Utredningen bedömer att samtliga förbud mot att röja en uppgift som ska gälla i det allmännas verksamhet ska framgå av offentlighets- och sekretesslagen på det sätt som anvisas i lagen.

För att åstadkomma en enklare, mer enhetlig och mer lättillämpad reglering av myndigheters informationsutbyte föreslår utredningen att det införs en upplysningsbestämmelse om att personuppgifter får behandlas för uppgiftslämnande i överensstämmelse med lag eller förordning i de författningar som omfattas av utredningens översyn. Även om bestämmelsen inte har någon sekretessbrytande verkan, eller någon självständig rättslig betydelse för tillåtligheten av behandlingen, så kan den bidra till ökad förutsebarhet i frågan om hur uppgifter om enskilda registrerade får behandlas.

Utredningen lämnar motsvarande förslag avseende brottsdatalagen (2018:1177).

Utredningens förslag att elektroniskt utlämnande ska vara tillåtet om det inte är olämpligt

I den kompletterande dataskyddsregleringen förekommer bestämmelser som reglerar om och hur personuppgifter får lämnas ut elektroniskt. Utredningens förslag innebär att elektroniskt utlämnande ska vara tillåtet om det inte är olämpligt. Utredningen bedömer att det inte längre finns några sakliga skäl att begränsa myndigheters möjligheter till informationsutbyte med andra myndigheter i sådan form. Det bör därför införas tydligt tillåtande bestämmelser om elektroniskt utlämnande på annat sätt än genom direktåtkomst.

De föreslagna bestämmelserna innebär inte någon generell eller specifik skyldighet att lämna ut uppgifter på ett visst sätt eller i ett visst format utan innebär endast att den myndighet som har uppgifter som den får eller måste lämna ut också har en rättslig möjlighet att göra det elektroniskt.

Skyddet för den personliga integriteten

Utredningen bedömer att förslaget att uppgifter som inte är sekretessbelagda i vissa fall ska få lämnas till en annan myndighet utan en begäran innebär flera integritetsrisker och en inskränkning i rätten till skydd för personuppgifter. Utredningen bedömer samtidigt att det finns viktiga mål av generellt allmänt intresse som kräver att den nuvarande regleringssituationen åtgärdas för att kunna uppfyllas, bland annat myndigheternas skyldighet att samverka med andra myndigheter och att utbyta information och de intressen som legat till grund för förslaget om en generell sekretessbrytande bestämmelse. Utredningen bedömer även att bestämmelsen är nödvändig utifrån det kartlagda behovet och att det inte finns några andra sätt att åtgärda problemet på. Sammantaget bedömer utredningen också att bestämmelsen, tillsammans med övrig reglering som begränsar svenska myndigheters utrymme att behandla personuppgifter,

omfattar tillräckliga och adekvata skyddsåtgärder. Utredningen bedömer slutligen att den föreslagna bestämmelsen är både lämplig och berättigad i förhållande till den nackdel den innebär för enskilda, det vill säga att den är proportionerlig.

När det gäller förslaget att införa upplysningsbestämmelser om utlämnande i överensstämmelse med lag eller förordning i kompletterande dataskyddsreglering och i brottsdatalagen bedömer utredningen att förslaget inte utgör en sådan förändring av gällande rätt som påverkar enskildas rätt till skydd för personuppgifter.

Förslaget att elektroniskt utlämnande ska vara tillåtet om det inte är olämpligt bedöms inte medföra väsentligt förhöjda integritetsrisker eller en inskränkning av enskildas rätt till skydd för personuppgifter. Utredningen bedömer att förslaget är motiverat och proportionerligt.

Ikraftträdande och konsekvenser

Utredningen föreslår att författningsändringarna ska träda i kraft den 1 oktober 2026 och har bedömt att det inte finns något behov av särskilda övergångsbestämmelser.

När det gäller konsekvenser av förslagen anför utredningen att ökad tydlighet, mer enhetlighet och färre motstridigheter i den sammantagna regleringen av myndigheters informationsutbyte kommer att underlätta myndigheternas samverkan med varandra och andra aktörer. Förslagen innebär att statens resurser kommer att kunna användas mer effektivt genom att omotiverade hinder för myndigheterna att utnyttja den moderna teknikens fördelar tas bort.

En konsekvens av detta blir att ärendehantering, service till enskilda och informationsutbyte mellan myndigheter kan ske på ett mer ändamålsenligt, säkert och effektivt sätt än i dag. Det kommer även att innebära att enskilda ges större möjligheter att förstå lagstiftningen och därmed enklare kan tillvarata sina rättigheter enligt det allmänna dataskyddsrättsliga regelverket.

När det gäller förslagets betydelse för brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet bedömer utredningen att förslagen kommer att ge bättre förutsättningar för myndigheter att förebygga brottslig verksamhet.

Utredningen bedömer att förslagen inte innebär någon inskränkning i det kommunala självstyret.

Ärendet har beretts i samråd med hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Region Stockholms yttrande

Region Stockholm har tillstyrkt utredningens tidigare förslag att det i offentlighets- och sekretesslagen ska införas en generell sekretessbrytande bestämmelse som möjliggör utlämnande av annars sekretessbelagda uppgifter till andra myndigheter. Eftersom hälso- och sjukvårdssekretess undantagits den bestämmelsens tillämpningsområde vill Region Stockholm åter framhålla det omfattande behov av informationsutbyte som finns på detta område och att frågan behöver hanteras skyndsamt.

Region Stockholm tillstyrker utredningens förslag att det införs en bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen som innebär att myndigheter får lämna ut uppgifter som inte är sekretessbelagda på eget initiativ om utlämnandet kan antas ha betydelse för att den utlämnande eller den mottagande myndigheten ska kunna fullgöra sin författningsreglerade verksamhet. Region Stockholm ser positivt på utökade möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter. I Region Stockholms yttrande över utredningens delbetänkande (RS 2024-0809) bedömer regionen att ett ökat informationsutbyte kan ge regionen bättre möjligheter att ta del av information som har betydelse för regionens förmåga att förebygga, upptäcka och förhindra välfärdsbrott. Som utredningen påvisar innebär gällande rätt att utrymmet för att lämna ut uppgifter som inte är sekretessbelagda ofta är mindre än utrymmet för att lämna ut uppgifter som annars är sekretessbelagda. Ett generellt rättsligt stöd för att lämna ut uppgifter som inte är sekretessbelagda till andra myndigheter på eget initiativ är därför enligt Region Stockholms mening motiverat. Utredningens egen kartläggning visar också att myndigheter har behov av att i större utsträckning än i dag lämna ut offentliga uppgifter.

Som utredningen påpekar bör den nya regleringen i förlängningen leda till att myndigheterna i större utsträckning får del av information som är nödvändig för att fatta korrekta beslut och bedriva en effektiv verksamhet.

Enligt lagförslaget får en uppgift lämnas till en annan myndighet om utlämnandet "kan antas" vara av betydelse för att den utlämnande eller den mottagande myndigheten ska kunna fullgöra sin författningsreglerade verksamhet. Som utredningen konstaterar innebär detta att tröskeln är lågt satt för i vilka situationer uppgifter som inte är sekretessbelagda får lämnas ut på eget initiativ. För att ett utlämnande ska kunna ske krävs alltså inte att det helt säkert går att förutse vilken betydelse som utlämnandet kommer att ha. Region Stockholm anser att en högre satt tröskel skulle motverka

myndigheternas informationsutbyte och delar därför utredningens bedömning av bestämmelsens utformning i denna del.

När det gäller föreslagna upplysningsbestämmelser i den kompletterande dataskyddsregleringen har Region Stockholm inga invändningar. Det framstår som motiverat att göra lagstiftningen tydlig så att upplevda regelkonflikter undanröjs.

Region Stockholm har inte heller några invändningar mot utredningens förslag att upphäva omotiverade rättsliga begränsningar av myndigheters möjligheter att lämna ut uppgifter elektroniskt.

Utredningens utförliga resonemang kring de integritetsrisker som förslagen innebär framstår som väl avvägda.

Ekonomiska konsekvenser

Utredningen framhåller att den föreslagna bestämmelsen om att myndigheterna får lämna ut uppgifter som inte är sekretessbelagda till andra myndigheter inte skapar någon skyldighet för myndigheterna att lämna ut uppgifter. Inte heller tas några sekretesshinder bort genom bestämmelsen. Förslaget syftar i stället till att förenkla myndigheters parallella tillämpning av sekretessregleringen och dataskyddsregleringen genom att det kommer att finnas en rättslig grund i dataskyddsrättslig mening för att på eget initiativ lämna ut uppgifter.

När det gäller kommuner och regioner konstaterar utredningen att förslagen förväntas leda till ett utökat informationsutbyte, såväl i förhållande till statliga myndigheter som inom och mellan olika kommuner och regioner. Den hanteringen kan förväntas leda till en ökad arbetsbörda. Utredningen bedömer emellertid att förslagen kommer att innebära en förenkling även för kommunernas och regionernas del. Man kan också förvänta sig att förslagen kommer att underlätta för kommunerna och regionerna genom att beslutsunderlagen blir bättre och genom att förslagen leder till allmänt förbättrade möjligheter att effektivt fullgöra kommunernas och regionernas uppgifter. Vidare bör kostnaderna för den ökade arbetsbörda som förslagen kan medföra vägas mot de utgiftsminskningar som förväntas uppstå hos kommunerna och regionerna till följd av minskade felaktiga utbetalningar och ökade skatteintäkter. Det ökade informationsutbyte som förslagen möjliggör kan bland annat väntas leda till minskade felaktiga utbetalningar vid exempelvis kommuners och regioners köp av välfärdstjänster och därmed till direkta utgiftsminskningar för kommunerna och regionerna. Sammantaget bedömer utredningen

därför att förslagen på sikt inte innebär någon ökad kostnad för kommunerna och regionerna.

Utredningen bedömer att den föreslagna bestämmelsen om utlämnande på eget initiativ av uppgifter som inte är sekretessbelagda kommer att ge bättre förutsättningar för myndigheter att förebygga brottslig verksamhet och utreda brott. Om bestämmelsen om utlämnande på eget initiativ bidrar till att förhindra brott, till exempel inom den organiserade brottsligheten, är samhällsvinsterna enligt utredningen mycket stora. Om brott mot välfärden minskar leder det till betydande positiva ekonomiska konsekvenser för samhällsekonomin.

Förslagen innebär inga nya åligganden för kommuner och regioner och bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Emma Lennartsson
Regiondirektör

Katarina Back
Chefsjurist

Beslutsunderlag

1. Sammanfattning av betänkandet Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – några anslutande frågor (SOU 2025:45)

Beslutsexpediering

1. Justitiedepartementet

Godkänd av Emma Lennartsson, 2025-10-13